

12 RÖPIRAT.

Budapest 1885. június 15.

V. évfolyam

IX. füzet.

Az osztrák antiszemiták képviselőválasztási sikerei.

E hó elején ment végbe az osztrák birodalmi tanács képviselőháza tagjainak a választása; s a zsidók rémületére még maga Bécs városa is választott egy antiszemita képviselőt.

Összesen öt antiszemita képviselő lett megválasztva, névszerint *Dr. Pattai* Róbert ügyvéd Bécs mariahilfi kerületében, *Schönerer György* lovag Alsó-Ausztria zwettl-waidhofeni kerületében, *Dr. Fiegl* József tanár Alsó-Ausztria baden-mödling-schwechati kerületében, *Garnhaft* gazdálkodó A.-Ausztria mistelbachi kerületében, és *Türk* nagybirtokos Szilézia troppau-jägerndorfi vidéki kerületében.

Ezenkívül jelöltekül voltak felállítva de kisebbségben maradtak: *Schneider* Ernő Bécs lipótvárosi választókerületében, *Vath* és *Hauck* Bécs wiedeni kerületében, *Krautmann* Szilézia freudenthali kerületében, *Buschenhagen* Stájerország judenburgi választókerületében.

Az egyes választások lefolyását röviden a következőkben ismertetjük:

Schönerer György loagnak két ellenjelöltje volt: Monsignore Knab konzervatív és Fürstenberg gróf zsidó liberális. Az első választásnál egyik jelölt se nyervén absolut többséget, a két legtöbb szavazatot nyert Schönerer és Knab közt a szűkebb választás azt eredményezte, hogy *Schönerer György* 292 szavazattal Knab 113 szavazata ellenében képviselővé lőn megválasztva

Hogy az osztrák antiszemiták eddigi fejének Schönerernek a megválasztása ellen oly nagy volt a fenekedés, annak az az oka, mert Schönererrel, ultra német nemzetiségi programja s érzülete miatt az antiszemiták *u. n.* „osztrák hazafi” része a legújabb időben mind élesebb antagonismusba jutott, úgyannyira, hogy a bécsi osztrák Reformegylet Schönerer ellenében alattomban Knab ellenjelöltet protegálta; a szinte osztrák szellemű zsidó liberálisok

pedig egy mágnást: Fürstenberg grófot léptették fel ellene. Minden fenekedés azonban kárba veszett fáradság volt Schönerer ellen. – A választásnál szerepelt csekély választói szám abban leli magyarázatát, hogy Ausztriában a falusi kerületekben a *közvetett* választási rendszer van érvényben, mely szerint az ős választók (Urwähler) bizonyos, aránylag csekély számú választó egyéneket (Wahlmänner) választanak, a kik választják aztán a képviselőket a birodalmi tanácsba. Ellenben a városi kerületekben a választók *közvetlenül* választják a képviselőt.

Dr. *Pattai* Róbert jelöltségét a választás előtt 3 nappal proklamálták csak az antiszemiták, mert nem igen nagy kedvet mutatott a képviselőjelöltség elvállalására, úgy hogy programbeszéd tartása nélkül lett megválasztva. Pattait, Schönererrel együtt a bécsi „Osztrák Reformegylet” megalapítóját, s így az osztrák antiszemitizmus egyik kezdeményezőjét az a szakadás kedvetlenítette el, a mely a bécsi antiszemiták körében legújabban támadt. E szakadásnak oka az volt, hogy Schönerer és Pattai, követőikkel együtt az antiszemitizmus mellett, a német nemzetiségi politikát is mind élesebben kidomborították; a Reformegylet többi tagjai pedig, élükön *Schneider* Ernővel, a speciális német nemzeti politikát az antiszemitizmus érdekében perhorrescálták főleg azon okból, mert a Bécsben élő nagyszámú csehek a Reformegylet tagjait igen jelentékeny számerővel szaporították. Ez okból Dr. Pattai, pár hóval ezelőtt le is tette a Reformegylet elnökségét, helyébe *Schneider* Ernő választatván meg elnökül. E visszavonásnak a választásoknál is meg volt a maga káros következése, amint Schönerer választásánál már jeleztük is, s alább még tovább is lesz alkalmunk jelezni.

Dr. *Pattai* Róbert, mint mondánk, a választás előtt csak 3 nappal kiáltatott ki jelöltül, s e három nap elégséges volt arra, hogy neve győzelmesen kerüljön ki a választási urnából. *Pattai* 1795 szavazattal lőn *Neuber* zsidó liberális 1389 szavazata ellenében megválasztva.

Ha már nagy csapásnak tekintették a zsidók magukra nézve *Pattai* Róbertnek Bécs egyik kerületében való megválasztatását, egyenesen toborzékoló dühbe jöttek Dr. *Fiegl* Józsefnek a badeni választókerületben kivívott győzelmére. „Baden, az „unser Bad” választani egy antiszemit!” – ez rettentő gondolat volt a jakheczekre. *Fiegl* választása reánk magyarokra nézve még *azért* is kiváló érdekléssel bír, mert ő buktatta itt el Dr. *Lustkandlt*, ki ellen a 60-as években Deák Ferencz egy röpiratot írt, megczáfolván a doktor urnák a magyar alkotmány eljátszásáról szóló elme-

letét tartalmazó munkáját. A választásnál Dr. *Fiegl* 1144 szavazattal győzött Lustkandl volt képviselő 717 szavazata ellenében.

A zsidók e választásért mindenféle módon bosszút forraltak s forralnak Baden s a kerület antiszemita községei ellen. Megrökönyítették a badeni községtanácsot azzal, hogy tönkremegy a fürdőhely, ha ő nem protestál az antiszemita képviselő választása ellen. S a kupaktanács egyhangúlag ki is jelentette, hogy visszautasítja a szolidaritást a történetekkel. Hogy a zsidók a badeni vendéglősökön, pékeken, mészárosokon sat. bosszút álljanak, egy kóser fogyasztási egyletet alakítottak; a kivétel nélkül mind antiszemita fiakkereket mellőzik, s úgy kutyagolnak ki és be az indóházról és az indóházhoz; sok zsidó börzianer meg elhatározta, ezentúl vagy egyáltalán nem tölti a nyarat Badenben, vagy legalább az idén távollétükkel megbüntetni a tőlük elrugaszkodott Badent. Sőt még Rothschild báró epéjét is felkavarta a badeni választás. Fölötte mulatságos dolog, miként állott bosszút Rothschildleben egy kerületbeli községen, a melyben ő az „óhraság.” E község neve Inzersfeld, a melynek „szomorú” esetéről egy sor inliszt a „Neues Pester Journal”-ban ezt írja:

„A becsületes falusiaknak nehéz lövegekkel kell felelni; jóakarátú tanácsok és oktatások iránt nem fogékonyak; (Mert már felnyílt a szemük – Szerk.) és azon rövid emlékezetnél fogva, a melylyel irántuk tanúsított jótétemények iránt vannak (Tudjuk, miben állanak ezek a zsidó „jótétemények” – Szerk.) azon városiakra (t. i. zsidókra. – Szerk.) nézve, a kiken évről-évre gazdagodnak (?) nincs más eszköz, ezeket a derék legényeket eszükre téríteni, mint pénzes zacskójuknak a megkárosítása, hacsak alkalom nem kínálkozik valami rossz játéknak velük való üzésére, a mely nagyzási hóbortjukat a kellő korlátok közé szorítja s hiúságuknak fittyet hány. Egy ily értelmű példát adott néhány nappal ezelőtt *Rothschild* Nathániel báró, a ki Inzersfelden egy kitűnően berendezett jószággal és vadászati joggal bír, s régtől fogva nagyban közreműködött ezen városkának a jólétére és felvirágzására. (Elképzeljük. – Szerk.) A milliomos háznak e képviselője kevéssel ezelőtt újra Inzersfeldre jött, s ott a községtanácsnak egy végzését találta, a mely értesítette őt, hogy egy a báró tulajdonát képező, a község kellő közepén fekvő gazdasági épület, roskatag állapotánál fogva lebontandó. A báró bécsi építészét meghívta s ez kijelentette, hogy az épület egyáltalán nem roskatag, hanem csekély tatarozás után megállhat. A községi képviselet azonban nem fogadta el ezt a szakértői véleményt s megmaradt eredeti elhatározása mellett, – azon titkos reményben, hogy Rothschild báró a lebontandó épület helyett újat, pompásabbat fog építeni, a melyet a község majd lehető magasan megadóztathat. A derék inzersfeldiek azonban elszámították magukat. Báró Rothschild utasítást adott ugyan a ház lebontására, de egyúttal egy nem sejtett elhatározásra szánta el magát. (Halld világ és csodáld! – Szerk.) Megparancsolta ugyanis, hogy az építési anyagból, a törmelékből és romhalmazból az építészet minden

szabályai szerint egy óriási pyramis állíttassák fel, s körülötte deszka-kerítés csináltassák, s megesküdtök, (Szörnyűség! – Szerk.) hogy míg csak él, ez a pyramis mint intő jel fenn fog állani. (Valóban retentő boszú; de a min az inzersfeldi antiszemiták míg csak élnek, nevetni fognak. – Szerk.) Inzersfeld közepén most egy kő-pyramis emelkedik magasra, s a szépítésre szolgáló lakház helyett egy, vörös téglából, porból és törmelékből álló kolosszus nyúlik fel a levegőbe, s kiváló rafinériával (Ah!) kigondolt és sok gonddal végrehajtott elcsúfítását képezi Inzersfeld községnek.”

Amint látszik tehát, Rothschild báró is dühös a badeni s a többi antiszemita választások miatt. S ez reánk antiszemitákra nézve igen jó jel; mert a ki dühösködik, annak nemcsak hogy nincs igaza, de elárulja azt is, hogy nincsen rendén neki a szénája

A mistelbachi kerületben eleinte Schneider Ernő volt az antiszemita jelölt; miután azonban ő utóbb Bécs-Lipótvárosban lépett fel, hívei *Garnhajt* gazdálkodóra szavaztak, a ki az eddigi képviselő, a zsidó liberális Granitsch ellenében meg is lőn választva.

A troppau-jägerndorfi kerületben Türk nagybirtokos Schmück volt képviselő ellenében, a ki csak 8 szavazatot nyert, lőn megválasztva.

Érdekesnek tartjuk még azon kerületekről is megemlékezni, a melyekben antiszemita jelöltek felállítva lettek ugyan, de kisebbségben maradtak.

E kerületek közül leghevesebben folyt a harcz Bécs-lipótvárosi kerületében, a hol *Schneider Ernő*, az „Oszták Reformegylet” jelenlegi elnöke volt az antiszemita képviselőjelölt. A Lipótváros a bécsi zsidóság főfészke, ghettoja. Azért a bécsi antiszemitizmus intenzív erejére nézve felette sokatmondó az a szavazatmennyiség, mely az antiszemita jelöltre esett. A Suess kikeresztelkedett zsidóra esett 2615 szavazattal szemben, *Schneider Ernő* 1910 szavazatot kapott; a miből biztosan következtethető, hogy ha az antiszemiták korábban kezdik meg itt az agitációt, a Suessre szavazott 900 keresztény választónak nagy részét még megnyerhették volna s így a győzelem ki lett volna víva.

Bécs wiecleni kerületében az eddigi zsidó liberális képviselő, *Matsheko* ellenében két antiszemita jelölt volt felállítva: a *Scliönererianus Hauck* és az „oszták patrióta” *Vath*. Az antiszemiták tehát e kerületben egymással dulakodván, nem csoda, ha mindkettőjük kisebbségben maradt. *Matsheko* mégis így is csak 54 szavazattal győzött az antiszemita jelöltek fölött, a kik összesen 1849 szavazatot nyertek.

Szilézia freudenthali kerületében *Krautmann* tanár volt az antiszemita jelölt, a ki az első választásnál 69 szavazatot kapott. Két ellenjelöltje közül Siegl zsidó liberális kapott 101, Michler conservatív, vagy a „zsidólapok” szerint: „klerikális” pedig 42 szavazatot. Abszolút többséget egyik jelölt se nyervén, a szűkebb választásnál *Krautmann* és Siegl között, az utóbbi győzött azon okból, mert Michler hívei Sieglre szavaztak, ilyen bolond dolog is csak Ausztriában történhetik meg, meg Németországban, hogy a papság a zsidó liberális jelöltre szavazzon az antiszemita jelölt ellen. Minálunk, a mi hazafias alpapságunkkal ilyen dolog soha sem tudna megtörténni.

Styriában Judenburgban *Buschenhagen* bécsi órással s tevékeny antiszemita lépett fel, s tisztességes minoritásig vitte.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a múlt Reichsrath képviselőházában eddig tulajdonképen csak egy antiszemita képviselő volt, t. i. Schönerer György (mert a most kibukott Fürnkranz csak félig-meddig volt az,) úgy az osztrákok haladását mindenesetre jelentékenynek mondhatjuk, főleg ha mérlegbe vetjük azt a nagyfontosságú ténytet, hogy a birodalmi székváros választóinak ma már tekintélyes hányadát képezik az antiszemita választók.

Bécsben, a zsidó hatalom ezen főfészkében, elveszett a nimbusza a zsidóságnak. Még egy választás: s egész Bécs az antisemitizmus táborában lesz.

Zsidóság és antiszemitizmus.

A Treitschke Henrik és Delbrück H., két elsőrangú német politikus által szerkesztett „Preussische Jahrbücher” f. é. június-havi füzetében a fenti czim alatt egy igen érdekes cikk foglaltatik Lehndliardt Erich tollából, a mely cikkben a németországi antiszemitikus mozgalom jelen állása és kilátásai is alaposan ismertetve vannak. A cikkből adjuk a következőket:

„Valamely mozgalom, a melynek gyökerei a népelet mélyében vannak, gyakran hosszú ideig, csöndesen a felszín alatt elrejtve, s azért a kívülállóra nézve láthatatlanul, tovább fejlődik, mígnem alakulásának fordulópontjához ér, vagy külső, mélyebbre ható események reá nézve korszakalkotók lesznek. A politikusnak és a publicistának pedig feladata, ily mozgalmat a nyugodt, benső fejlődés idején és figyelemmel kísérni.

Az antiszemitikus mozgalom is mindinkább visszavonult a legújabb időben a nyilvános vitatkozás, a népgyűlések zajából; de a mit heves-ségben vesztett, azt mélységben és tartalomban megnyerte: a nyugodt tovafejlődés stádiumában van. Hogy mily kevésbé ment teljese-désbe a liberalizmusnak három óv előtti azon jövendölése, hogy a mozgalom mint

mesterségesen csinált, a német liberálisokra nézve oly kedvező 1881-ki választási eredmények után most már gyorsan el fog tűnni, világosan kiderült a legutóbbi választási eredményből. Csak kevés bevallott antiszemita választatott ugyan be a birodalmi gyűlésbe: de egyrésztől az a párt, a mely az antiszemitaellenességet, a durva filozemitizmust írta zászlajára: a német-szabadelvű párt, roppant veszteséget szenvedett szavazatokban és képviselői székekben, más részről pedig azon pártok, a melyeknek életérdeke őket a zsidók közvetett elleneseivé tették: a különböző árnyalatú konzervatívok s tán a sociáldemokraták is ide számíthatók, – rendkívül megerősödvé jöttek ki a választásból. Legfeltűnőbb azonban a mozgalom növekvése Berlinben, a hol elejétől fogva székhelye volt; itt, a hol a választásoknál a konzervatív, antiszemitikus, antihaladópartíi majdnem synonym fogalmak voltak, a legutóbbi választások óta a haladópartíi szavazatoknak aránya a konzervatív szavazatokhoz jelentékenyen az előbbieket hátrányára változott meg. Sőt a konzervatívoknak, a kik 1881-ben mindjárt az első mérkőzésnél mind a hat kerületben meg lettek verve, ezáltal három jelöltjük jutott szűkebb választás alá. Hogy Berlin ennek daczára két zsidót, egy haladópartit és egy sociáldemokratát küldött a birodalmi gyűlésbe, az említett tényre szemben mit sem mond.

A kinek továbbá alkalma van az érzületeket megismerni, a melyek a lakosság minden rétegében, nevezetesen a fiatalságnál s itt különösen az egyetemi ifjúságnál, összes belső alakulásunk tekintetében uralkodnak, az csak a következő következtetésre juthat: A német nép a zsidókérdés megoldását illetőleg a praktikus térre lépett azáltal, hogy a közéletben egy egészséges társadalmi politikát követ, a magánéletben pedig mindinkább elkülönzi magát a zsidóságtól. De szintűgy nem kerüli el a figyelmét a figyelmes szemlélőnek az sem, hogy a zsidóság maga a kérdésnek megoldását még semmiképp se mozdította elő. Noha a kérdés által egész közvetlenül van érintve, átlag véve még most is oly passiv és elutasítólag viseli magát irányában, mint kezdetben iselte. A hol zsidó részről hallatszik is valami, – elenyésző csekély kivételekkel – ugyanaz a frázisos és minden tárgyilagosságot nélkülöző arrogancia, ugyanaz a részint aggodalmas, részint arczátlan noli-me-tangere, mely a zsidó harcmodort folyton jellemezte. És pedig a kérdés békés megoldásánál – a minek pedig mindenekelőtt a zsidók érdekében kellene lennie, – feltétlenül szükséges lenne a zsidók előzékenysége. Ha a zsidóság mai álláspontján konokul megmarad, az antiszemitizmus elkeseredésének szükségszerűleg növekednie kell, s mind szélesebb társadalmi rétegek fogják magukat az antiszemitizmus karjaiba vetni.

A zsidóság passiv magatartása a zsidókérdésben a német ember előtt talányszerű dolog; ez előtt érthetetlen dolog, miért nem tudnak & akarnak az ellenvetésekre tárgyilagosan és szenvedély nélkül felelni; a német becsületesség előtt megfoghatatlan, miért nem ismernek be nyíltan nyilvánvaló bajokat. A zsidóság talányszerű magatartásának magyarázatát keresve, leginkább hajlandók voltak az emberek, képmutatást és öntudatos uralmi vágyat tekinteni a zsidóság indokául. Ama jelenség helyes magyarázata azonban csak úgy lehetséges, ha mi nem a magunk szempontjából, hanem a zsidók sajátyszerű világnézetéből és jellemtulajdonságaiból indulunk ki.

A zsidóság világnézlete szerint, a világon kívül és e fölött álló istennek akarata mérvado a földi dolgokban, nem pedig a dolgokban, viszonyokban rejlo eró és törvények. A világnak és a világtörténelemnek illeten felfogása mellett, a történelemnek mint az emberiség bizonyos törvények szerinti fejlődésének, mint tudománynak felfogása lehetetlen. A dolgoknak bensó összefüggése nem létezik ezen felfogás szerint. Minnekutána ez a felfogás a zsidó népben évezredekken át ápoltatott, természetes, hogy a mai zsidó sem érti a világtörténelem nagy korszakait és tényeit. A zsidó mindent, a mi a világon történik, nem keletkezése és megtörténte feltételei alapján bírálja meg, hanem azokat csak pillanatnyi és napfényre jövó határaiban látja és ítéli meg. A zsidók ezen nézetmódját leghelyesebben a történelmi érzék hiányának jellemezhetjük.

A zsidó azonban a történóeknek illeten megítélése mellett egy teljesen alanyi mértéket alkalmaz: kiindulási pontja itt saját fajának kiválasztottsága. A zsidó nép magát Isten akaratnélküli rabszolgájává, minden saját lelki kezdeményezés nélkül, téve, – Isten, az ó kiegyenlító igazságosságában, a többi népeket a zsidó nép alá rendelte. A zsidó nép az egyetlen, a mely Isten kegyelmének részese s mindennél, amit Isten tesz, ezen kiválasztott népe lebeg szemei előtt; büntetésül ugyan küld reája szerencsétlenséget és sorscsapásokat, de ezekért mégis ismét boszút áll azokon, a kik népét megfenyítették. A többi népek neki csak eszközök, népének jutalmat vagy büntetést hozni. Mert hát a zsidó nemzeti isten, habár világistenné lón is, a zsidók istene maradt. Habár ez a felfogás az *idők* folyamában sokat vesztett is merevségéből; a zsidó lélek legbensőjében még ma is ott honol az a látszólag kiirthatlan öntudat, hogy a zsidó nép az első, a legtökéletesebb nép, sőt hogy neki egy reá nézve egészen idegen világban kell járdalnia. Azért a zsidó előtt valamely dolog jó vagy rossz, amennyiben hatásaiban ó reá magára nézve jó vagy rós. S mivel ekkép a saját nézete előtt absolut igazság, minden saját érdek feltétlenül jogosult ó előtt, s ekkép hiányzik nála a képesség, magát valamely összegébe mint ennek része belegendolni. Ezen képességen, a saját nézeteit egy egésznek alárendelni, nyugszik pedig az állameszme. Mivel az állameszme hiányzik a zsidónál, mint Mommsen mondja, a feloszlás eleme lesz az államéletben. S ekkép, mivel az államképzódések a történelem tényezői, a zsidónál nemcsak a történelmi érzék, hanem ennek szükséges előfeltétele, a politikai érzék is hiányzik.

Azért teljesen érthető is, hogy a zsidóság hirtelen történt nagy fellendülése évszázadokon át tartott korlátolt állapota után, a világtörténelem azon korszakába esik, a melynek jellege, az emberi szellemnek a legkülönbözőbb, már megghiúsult vagy még keresztül nem vitt azon kísérletei által van adva, hogy a történelem tekintélye ellen fellázadjon. – Először is ott van a nagy Napóleon megghiúsult hatalmas kísérlete, a népek sorsát felülről igazgatni és egy akaratnak alárendelni; aztán a belülről kiinduló különféle kísérletek, történelmi alap nélkül tisztán elvont politikai és társadalmi eszményeket megvalósítani, a mik egész századunkat betöltik. És azon Napóleont, a ki felvette a tragikus küzdelmet a történelemmel, tekintik a mai zsidók megváltójuknak és boldogítójuknak, noha ó maga a zsidók iránt oly kevésbé érzett rokonszenvet; a népek nemzetközi boldogítási törekvéseinek élén pedig egy Heine és Börne állanak a politikai, egy Marx és Lassalle a társadalmi téren. Ha pedig ma

a zsidóknak a különféle kultúrnemzetekhez való viszonyát tekintjük, úgy találjuk, hogy az a nép, a mely a történelemmel legalaposabban szakított, s a mely még ma is sinyli ezen szakítás következményeit, a francia nép, a zsidók iránt a legtöbb rokonszenvet érzi (?), amint a zsidók saját részükről a francziákkal legjobban rokonszenveznek.

A zsidóknak e történelemellenes álmadozások időszaka alatt, még egyszer jutott szerep. Mióta azonban a népek a történelem alapjára öntudatosan visszatérni kezdenek, kijátszották e szerepüket. *A zsidóság tehát egy katasztrófa előtt áll, a melynek megsemmisülésével vagy középkorleli sorsába való visszászoríttatásával kell végződnie.* Vajha felismernék a zsidók a dolgok ezen állását.

Zsidó felfogás szerint a világon üzlet minden; hogy valamely eszme egy egész emberéletet uralhasson, hogy magában véve minden eszmeinek, mert ez a szellem szabad ténye, jogosultnak kell lennie, a zsidó előtt egyenesen képtelenség. Azért a zsidóság között sohse volt helyük a jellemeknek. A zsidóságnak a jellemek iránt csak gúnyja és vállvonogatása van: a történelmi nagy jellemek a zsidó felfogás előtt különczök, a kik hiábavaló és nevetséges módon más emberekért lecsigázták magukat; mert a világ önelkülök se pusztult volna el. „Ha a flczkó valamit tanult volna, most nem kellene neki könyveket írnia!” monda Heine Salamon unokaöccséről Henrikről, s ez a mondás tipikus a zsidó felfogásra nézve.

E szerint a történelmi és politikai érzék hiányához a zsidónál még a lélektani érzék is hiányzik. És saját részéről annak a lehetetlenségéből, hogy önmagát megtagadja és más emberek eszmemenetébe és nézeteibe beleélje magát, magyarázható meg az izraelitának a passivitása is a jelenlegi, antiszemitikus természetű nemzeti mozgalomban. Minden, a zsidók irányában tett nemzeti követelés holmi phantomnak tűnik fel előttük, a mennyiben nem pusztán közönyös külsőségeket illet, vagy pedig nem maga a zsidóság bevallása szerint is közte található rász elemek ellen van intézve, a kik azonban ekkor csak mint emberek s nem mint zsidók támadandók meg. Épen úgy miként az ember az állatvilággal csak külsőleg jön érintkezésbe, úgy a zsidók is folyton egy, bensőleg előttük idegen világban éltek, a melyet ők nem ismertek; a világtörténelem nagy epochái nyomtalanul vonultak el felettük. Ma úgy áll a világ, hogy zsidó polgártársaink közül ugyan sokan levehettek magukról a zsidóság külsőségeit, hogy kultúránk alapjára álltak, s fejlődésünkben közreműködnek; de a zsidó nézletmódnak tulajdonképi magva, a mely a leghatározottabb önimádásban áll, a túlnyomó többség szívében még ma is megvan. Ez ellen fordul a jogosult mai antiszemitizmus, s ez ellen fordult minden elmúlt korszaknak jogosult antiszemitizmusa. Ebben rejlik annak oka, miért érzünk ösztönszerű ellenszenvet minden iránt a mi zsidó, s miért tűnik fel oly visszataszítóknak és utálatosnak a zsidó talmudtudományosság.

A hol a történelmi elem hiányzik, ott természetesen nem nehéz, a világ haladásából a zsidósághoz való lassankint közeledést kiolvasni, szintoly kevésbé, amint ilyen körülmények között a mohamedánnak vagy buddhistának sem lenne nehéz, a világ fejlődését a maga értelmében bebizonyítania, mert hiszen bizonyos alapeszmék minden felsőbbrendű valásra nézve egyformák.

Ilyen nézetek mellett mint a zsidókéi, nem is várhatunk mást, mint hogy a zsidó követeléseinke iránt idegennek érzi magát. Egyszerűen nem érti ezeket; azok ő előtte tárgynélküliek, esztelenek és, mivel létezését fenyegetni látszanak, erkölcstelenek is. Nem tudja magát abba a gondolatba beleélni, hogy más nézetek is lehetnek, mint az övéi, s hogy ezek szilárd meggyöződés által támogattathatnak, – s ezért az antiszemitizmus minden megmozdulásában erkölcstelen indokokat, irigységet, papi fanatizmust vagy érdekpölitikát stb. lát. A legtöbb esetben lehetetlen, lenne, a merev zsidóság valamely tagját az ellenkezőről meggyözni. De egészen téves az, ha ama zsidó felháborodás képmutatásnak tekintetik vagy mondatik; szintoly téves az, ha a zsidó az antiszemitizmusnak mint ilyennek önző vagy tisztátalan indokokat tulajdonít. A zsidó felháborodás az antiszemiták fölött szintoly őszinte, amint őszinte az antiszemiták oppozicziója és harcza a zsidóság ellen, a mely önzetlen és a tiszta meggyöződés ügye.

A gyakorlatban a köztünk és a zsidók közt hiányzó egyértelműségnek legkiválóbb oka az, hogy a zsidók nem tudják levonni a következtetéseket emancipáltatásukból, s nem képesek felfogni, mit tesz az, valamely, önmagában elzárt nemzet tagjának lenni. Ezt eléggé bizonyítják Lazarus berlini tanárnak és Ritternek a berlini zsidó reformközség lelkészenek az iratai. Különösen érdekes e tekintetben a bécsi izraelitának Singer I.-nek a múlt évben megjelent ily című irata: „Keresztényekké legyenek-e a zsidók?”, a melyben szerző a legkétségbeesettebb erőfeszítéseket teszi, minden lehető auctoritás segítségével, a zsidóság irányában emelt követeléseket visszautasítani. Az irat tartalmáról keveset lehet mondani; eltekintve a zsidóság kikerülhetlen apotheozisától, határozatlan fejtegetések körében mozog, a melyek az ajtót két oldalról nyitva hagyják, s a tulajdonképeni tárgytól oly gyakran eltér tökéletesen, hogy fel se kellett volna említenünk, ha a zsidóság ügyére nézve oly jellemző nem lenne. Ezért zsidó részről sok elismerésben is részesült, s a zsidó sajtó és zsidó könyvkereskedelem által igen erősen pártfogoltatott. Singer úr az iratban csak egy kérdésre adott világos feleletet, arra, a mi az irat címében foglaltatik, hogy t. i. keresztények legyenek-e a zsidók; s épen az ezen kérdésre adott felelettel adja bizonyosságát annak, mennyire hiányzik nála az értelem a zsidóemancipáció jelentősége és szükséges consequentiái iránt. Singer tagadólag válaszol a kérdésre a jelent illetőleg, s egy későbbi időre a zsidók általános áttérését a kereszténységre csak oly módon helyezi kilátásba, hogy a zsidók e mellett tartsák meg mégis nemzetiségüket; akkor aztán lennének zsidó keresztények, német, francia sat. keresztények mellett. Sajnos! a szerző ezen egyetlen, általa eldöntött kérdéssel elrontott mindent; mert a német hazafi úgy mint minden más ország fia kell hogy azt felelje neki, hogy annak a zsidónak, a ki nemzetiségét megőrizni akarja, absolute nincs igénye arra, hogy aktív jogokat gyakoroljon egy más népnek a körében. Egyidejűleg nem lehet két nemzet tagjának lenni; pedig a zsidóság fentebb említett szószólója őszinte felháborodásba esnék, ha fejtegetéséből az egyedüli helyes következtetéseket levonnánk. És a következtetés részünkről az a felszólítás hozzá, hogy pendítse meg hitsorsosai előtt egy zsidó országnak Palesztinában vagy bárhol leendő megalapítását, a hol helye van egy zsidó nemzetiségnek, vagy szálljon sikra a mellett, hogy a zsidók most már önként

mondjanak le az emancipációról., mint olyas valamiről, a melyet ők minden velejáró kötelezettségekkel el nem fogadhatnak, mert ezzel saját meggyőződésükkel összeütközésbe jönnének.

Most már világos lesz előttünk az az oktalanság és vakság, amelylyel a zsidók ellenfeleikkel szemben eljárnak. Annyiszor s teljes joggal hozzák fel a zsidók praktikus eszét, okosságukat, sőt ravaszságukat, s mégis ezekről épen itt, a hol a zsidóság életérdekeiről van a szó, csak azoknak az ellenkezője látható; mert a zsidók újra meg újra csak elkerítik az antiszemitákat, s ezzel természetesen csak az antiszemitizmus kezére játszanak. A zsidóknak érzéke folyton s kizárólag csak a legközelebb esőre, a pillanatnyira a földi élvezetre és nyereségre volt irányozva, s azért valamennyi szellemi képességei a létért való anyagi küzdelem által lőnek igénybe véve. Ha azonban több áll a kockán, ha egy eszméért való harczról van szó, amint most a zsidókérdésben a zsidóságról, akkor a kudarcz zsidó részről mindig s előre biztosra vehető, mert a zsidó az eszményi harczban is csak azon eszközöket képes alkalmazni, a melyeket az anyagi küzdelem a kezébe adott.

Hogy egy tisztességes, nyílt diskussió mindegyik félre nézve hasznos szokott lenni, azt a zsidóság sohasem látja be; ő csak az ellentétes véleménynek pillanatna, s minden eszközzel való s minden körülmények közt való elnyomását ismeri; egy ily pillanatnyi elnyomásnak a jövőben való következményeit belátni, a zsidó nem képes. Ellenfelének port hint a szemébe s e mellett feledi, hogy ez kitörülve a port a szeméből, ha ismét világosan lát, kétszeres bosszúságot érez az iránt, a ki őt elvakította, így kísérletet tettek az agyonhallgatással, s mikor már nem ment, az agyonlámázással, s ezzel a zsidó harci eszközök ki lőnek merítve; hogy azonban úgy az egyik, mint a másik eszköz célját nemcsak hogy elhibázza, hanem még az ellenfélnek egyenesen kezére is dolgozik, minden elfogulatlan ember előtt világos dolog, s a mozgalom növekvése eléggé bizonyítja.

Hogy a zsidókérdésnek meg kell odatnia s az meg is fog odatni és pedig a németiség érdekeinek értelmében, előttünk már régóta nem kétséges többé. Tehát csak a megoldás „miként”-jéről lehet szó. S itt sajnos, be kell vallanunk, hogy a békés megoldás, a kölcsönös megértés alapján való megoldás napról-napra problematikusabbá lesz, habár maga a megoldás, t. i. a mennyire a német nép abban részt vesz, folyton előbbre halad. Az antiszemitizmus benső ok s alapja a tiszta hazafiság, az egyszerű köteletségérzet, lándzsát törni a saját népének szellemi javai mellett. A német népre nézve egyenesen bűn volna önmaga ellen, ha ő ezen bajokat, melyeket a zsidóság nemzeti érzületére és erkölcsaire felidéz, figyelmen kívül hagyná, a helyett, hogy azokat egész erővel és erélylyel megtámadja és nekik gátat vessen.”

Hogy higyen a vidéki ker. kereskedő a budapesti zsidó czégeknek?

Városunkban egy keresztény társasczég fűszer- és élelmiszerüzletébe, mely czégnek erős akarata volt csupán keresztény

üzletekkel lenni összeköttetésben, egy évvel ezelőtt beállít Sch-r J. zsidócég ágense, (ki egyúttal testvére is az üzlettulajdonos zsidónak,) és rettenetesen kínálja, tukmálja papír- és rajzeszköz áruit. – A keresztyén kereskedő idegenkedése, vonakodása még jobban ingerelte a zsidót, s még előnyösebb feltételek mellett tukmálta áruit; eljött háromszor-négyszer; végre a ker. kereskedő úgy akart tőle szabadulni, hogy nem fogadja el, mert pénze nincs ezen árukba való befektetésre. Ezt várta csak a zsidó. „Hiszen az nem is kell; ki beszél itt pénzről? – raktáron neki úgy is van: akár ott áll, akár itt áll, próbára berendezi ő itt áruit bizományban, és csak az elárúsított cikkek árát tessék beküldeni, s a nem tetsző tárgyakat, hogy még keresettebbeket küldhessen helyette.”

A kereskedő gondolkozóba esett, és a mai üzleti rossz viszonyok arra az elhatározásra bírták, hogy a bizományi elfogadta olyan feltétellel, hogy áruikat visszaveszik, ha a forgalommal nem lesz megelégedve a bizományos, vagy ha az üzlet esetleg feloszlik. A keresztyén magyar ember könnyen jóhiszeművé válik, a praktikus zsidó szavainak hitelt adott, sőt még felül is emelte becsület és előzékenység dolgában a többi zsidó felett.

Egy darabig rendén ment a dolog, a nem keresett áruk visszavétettek, leszámoltattak; de később váltók jöttek az árúkért, a becsületes ker. kereskedő elhitte, hogy az a szokott üzleti zálogba letevés végett szükséges a zsidónak, s elfogadta azokat; azután jó a váltó rendre: a bizományos üzleti szokásnak veszi.

A becsületes keresztyén nem szeret adós lenni; kereskedőnk is küldi be a pénzt, mindig többet, mint az eladott árúk értéke; persze ez tetszik a zsidónak. De változik a viszony, a kereskedő máshova akar költözni s ezt tudatja a zsidó céggel. A zsidó főnök maga lejő, egy jó gseftet ajánl, csere-üzletet, a kereskedő azonban nem hagyja magát orránál fogva vezetni.

A cég főnöke észrevétlenül elpárolog, hogy a bizomány visszavételéről ne beszélhessenek vele; az ott maradt főágens vonakodik az összes árúk visszavételétől, s végre megegyeznek, hogy annyit vissza vészen az árúkból, a mily értékről szóló váltója van a bizományosnak, ezt kétszer is ígéri a zsidó.

A kereskedő összepakolja, elküldi és minden szó nélkül, méltányosságból, az árúk itt heveréseért két perczent engedményt is ad. És mit tesz a kapzsi zsidó? Vissza ír, hogy a küldött árúkat nem fogadja el, és ha a váltó lejártával a pénzt el nem küldi, törvényesen fogja követelni. A kereskedő figyelmezteti a szavára, a bizományra, a zsidó mosolyog, tudja hogy nincs törvényes iga-

zolvánv, a becsület-szót meg ő nem ismeri, ezt suttyomban sejteti is a kereskedővel. Ez 5 perczent engedményt ajánl, csak hogy ne küldje vissza a már ott levő árút, a zsidó nem enged és a váltótörvény alapján ügyvédével elvereti a port a ker. kereskedőn. A szép reményekkel kecsegtetett bizományosának így okozott tízszer annyi kárt, mint hasznot, mert árúit a leendő állomásán a kereskedő nem használhatja, s így szerencsés lesz, ha a rá erőszakolt árúban fekvő summájának felét megkapja; – és még ez a kapzsi faj meri magának arrogálni, hogy nálunk ő virágoztatta fel a kereskedelmet.

Ezt nyilvánosságra kellett hoznom azért, hogy e példán okuljon az, ki hinni mer a ravasz zsidóknak és kérem saját érdekében a ker. kereskedőket, hogy hagyják oda a zsidó czégeket, hadd vegyen a zsidótól zsidó s kereszténytől a keresztény; így mindjárt vége szakad a zsidó rút visszaéléseknek, melyek a ker. kereskedőnek olyan sok kárt okoznak, és elérjük vele, hogy a keresztény nagy üzletek kiállhatják a versenyt a ravasz zsidókkal.

Különösen vigyázzanak erre a fiatal kezdő ker. kereskedők; mert az ő kezökben van letéve a ker. kereskedelem hatalomra emelhetése. Utasítsák ki üzletökből a mosolygós, szemtelen képű, hízelgő beszédű s előnyöket hangoztató, rosztelkü zsidó ágenseket minden kímélet nélkül; mert különben készen lehet rá, hogy ha ezt ő nem teszi most, majd nem soká ő vele fogja ezt tenni a zsidó, még pedig törvény alapján.

L. R.

A zsidó pálinka ingredienciái.

Több ízben volt szó füzeteinkben arról, hogy a zsidók mi-ként hamisítják meg a gójimnak szánt tréfi pálinkát, s minő undokságokat kevernek bele a célból, hogy népünket lassú halállal kiöljék.

Legújabbán két eclatans esetet regisztrálnak e tekintetben a vidéki lapok.

Az egyik esetet az „*Orosházi Újság*” f. é. május 31-ki száma következőkben ismerteti:

Béka a pálinkában. Szombaton reggel két orosházi ember panasza ment *Veres József* képviselőhöz, hogy a komlói-utcai depóból vett pálinkában békalábfejet találtak; kérdésükre: hol tegyék meg panaszos feljelentésüket? a képviselő a községi elöljárósághoz utasította őket, s mire maga is utánnuk ment szavahihetőségük felől ott kérdezősködni, akkorra az elöljáróság már megtette a vizsgálatra szükséges lépéseket.

A másik eset a nyíregyházi „Ébredjünk” f. hó 7-ki számában közölt egy vidéki levélben van ismertetve, a melyből az idevágó tudósítást szó szerint itt közöljük:

Ardó, június 2.

Van itt községünkben egy – népiesen – „Kutyaláb”-nak nevezett zsidó korcsmáros. Nem szólok ezúttal arról, hogy hány embert tett ez a Galicziából bevándorolt vérszopó, pálinkájával és uzsorájával tönkre. Hiszen az úgy van különben is minden oly községben, ahol zsidó korcsmáros-méri a pálinkát, s adja az 1-2 száz percentes kölcsönt váltóra. Ennek rendesen az az eredménye, hogy a nép elpusztul, a zsidó pedig úrrá lesz a nép vagyónából.

Amiről most akarok írni, az lehet, hogy éppen olyan általános módja a kereszténység kifosztásának és a zsidó vagyonszerzésnek; de mivel sokkal ritkábban kerül világosságra, tehát annál nevezetesebb. Az eset következő:

Gulyás Bálint, Bordás Ferencz és Gy. Kis Gábor szekeres gazdák pálinkát szállítottak a „Kutyaláb” zsidónak. Útközben a Bordás gazda szekere feldőlt és olyan szerencsétlenül, a jelen esetben ugyan szerencsésen, hogy a 600 liternyi tartalmú nagy pálinkás hordó szerte-széjjel törött; mintha csak ketté vágták volna, úgy kétfelé szakadt a kellő közepén. Természetes, hogy a sok drága ital mind kifolyt. – Amint ott dévankoznak gazdáink e roppant veszteség felett, hát egyszer csak elkiáltja magát az egyik: „Ugyan nézze mán kee nász uram, mi a kő lehet az a nagy csomó ott a hordó fenekén”?

Erre megfogja Gulyás Bálint a félhordót s tartalmát kiborítja a földre, és elkezdték azt óvatosan piszkálgatni, hogy mi is lesz hát az, mi volt a pálinkában?

Uram! (így beszélte el nekem ezt a dolgot Gy. Kis Gábor az egyik fuvaros gazda,) sok undokságot láttam már életemben; de még olyat, mint a volt, a mit abban a hordófenékben lertünk: sohasem láttam. Egy jó félvékánál szaporább lett volna az a csomó varangyékos béka ami benne volt. De ez még csak, csak; hanem volt abban gyermek-lábfej, pendely-darab, dohánylevél, kötél-bak, göte, mész és rohdadt húsdarabok; az a közte levő sárgás fehér iszap pedig oly undorító szagú volt, hogy most is a hideg borzongat, ha rá gondolok.

Gy. Kis Gábor előadása után magamnak is végig futotta a hideg a hátamat; pedig én soha sem iszom zsidó pálinkát. De eszembe jutott, hogy mióta népünk között elterjedt a pálinkaivás undok szenvedélye, azóta nemcsak lomhábbak és butábbak azok, akik a zsidópálinkát isszák; de legtöbb része 30-40 éves korában, a férfi élet delén, csak úgy hull el, mint őszzel a légy.

De hiszen nem is lehet az másként, ha a lelketlen zsidó a különben is felvitriolozott mérges pálinkáját olyan ágyon tartja, mint a milyet Gulyás uramék találtak a „Kutyaláb” zsidó összetört hordójában.

Én csak azon bámulok, hogy népünk miért issza úgy e gyalázatos italt, mint a jó vizet; holott azelőtt, ha legfeljebb reggelenként ivott egy porciót? Most: issza ebéd előtt, ebéd után, egész nap, mint az anyja tejét.

Aligha ez is tiszta dolog! Ki tudja, nem a varangyos béka, vagy más efféle okozza-e hogy úgy szeretik, akik rászoknak?!

Nevezetes még az is, hogy a zsidó nemcsak az előmlött pálinka árát nem kérte, de még pénzt is adott nekik, csakhogy ne szóljanak semmit, hogy mi volt a hordóban. De azok bizony már másnap széltiben beszéltek. Népünk azóta meg nem inná a világerít a zsidó pálinkáját, „Kutyaláb” pedig csakhamar kereket oldott: most hírét sem halljuk, hogy hová lett.

Móczán Döme.

Vidéki levél.

Tisztelt szerkesztő úr!

Hogy mennyire megy a zsidó effronteria Pápán, igazolja e mellékelt levél. Én a levélben alulírott zsidó segédet, helye nem lévén, szabóüzletembe felfogadtam és a próbahétre naponkint neki reggelit adván, 7 forintot fiztettem. Ennek letelte után nálam maradni akarván, megszerződtem vele teljes ellátás mellett heti 3 forint bérben, a mit ő szívesen el is fogadott; a helyett azonban, hogy munkába állt volna, a mellékelt levelet küldötte, a melyet azon megkereséssel küldök Nagyságodnak, hogy azt tetszése szerint a 12 röpiratban felhasználhassa.

Törhetlen tisztelettel

Pápa, 1885. május hó 26-án

alázatos szolgálója:

H.– A.–

szabómester.

Mélyen tisztelt H. úr!

Forró engedelmet kérek öntől és kérem, kérésemet ne utasítsa vissza semmi áron mert most ebéd után a szállásomon olyan szemrehányást tettek ellenem, hogy én kereszténynél dolgozom; annyira elszántam magamat, hogy én semmi áron semmiféle erőszakkal nem maradhatok a városban, mert ha én önnél maradnék, akkor az itteni hitközség szüleimnek írna és szüleim házuktól megtagadnának engemet; azért felkérem önt még egyszer, és kérném az én könyvem, ollót és járulékul 50 krt szíveskednék küldeni, mert én magam ön előtt szegyenlék állani. Tehát fogadja hálás köszönetemet az ön iránt s engedelmet k. családjától.

Alázatos szolgálója

Engedelmet!

Soma H– ger,

szabósegéd.

Zsidópolitikai irányelvek.

Miként nyeri el Izrael az őt megillető hatalmat és uralmat a föld valamennyi népei fölött? E czímmel egy németországi lapnak egy kéziratot küldtek be, a mely az oroszországi zsidók közt kézről-kézre jár, egymásnak leírásra átadván úgy, hogy mindenütt el van terjedve az országban. A kézirat több tekintélyes rabbinusnak a felírás által jelzett tárgy fölötti véleményeit tartalmazza, s mi azt hisszük, hogy olvasóink ezen „véleményeket” nagy érdekléssel fogják olvasni.

1. *Sebet Ruben – Paris.* Európa valamennyi fejedelme és országa el van ma adósodva. A börze szabályozza ezen adósságokat. Ilyen üzleteket azonban csak mozgó tőkével lehet csinálni, annak okáért minden mozgó tőkének Izrael kezében kell lennie. Erre a kezdet már jól meg

lett téve. Uralván a börzét, uraljuk az államok vagyonát is; azért a kormányoknak meg kell könnyíteni az adósságcsinálást, hogy az államokat mindinkább kezeinkbe kerítsük. A mennyire lehető, a tőkének az állam intézményeit: a vasutakat, jövedelmeket, bányákat, uradalmakat elzálogosíttatnia kell magának. A börze továbbá azon eszköz, a melynek útján a kisebb tőkepénzesek vagyona és megtakarított pénze a tőkebirtokosok kezébe keríthető azáltal, ha ezek a börzejátékra csábíttatnak. A papíroknak határidőre való vétele a mi népünknek egy szerencsés találmánya, s habár a börze emberei egymást megcsalják is, a mulatságot mégis a hitetlen fizeti meg.

2. *Sebet Simon – Róma.* A földbirtok minden országnak örök és elpusztíthatlan vagyona marad. Az már magában véve hatalmat, tekintélyt és befolyást ad. A földbirtoknak tehát Izrael kezeibe kell átmennie. S ez könnyű dolog, ha mi a mozgó tőkét uraljuk. Izraelnek legelső törekvésének kell tehát lennie, a jelenlegi tulajdonosokat a földbirtokból kiszorítani. Mindenek fölött veszélyes reánk nézve a nagybirtokos; a fiatal nemesség adósságcsinálását a nagy városokban tehát elő kell mozdítani. Az uzsora által tizedeljük meg az arisztokrata vagyont és gyengítjük az arisztokratia jelentőségét. A földbirtokot mobilizálni kell, ez folyó áruvá tétetvén, minél inkább oda működünk, hogy a földbirtok lehetőleg felosztassák, annál könnyebben és annál olcsóbban kerül a mi kezünkbe. E célból a tőkét hosszabb időre el kell vonni a hypothekáktól. Azon ürügy alatt, hogy a szegényebb osztályon és a munkán könnyíteni akarunk, az államban és a községekben az adók és terhek föltétlenül egyedül csak a földbirtokra vetendők. Ha a földbirtok aztán kezeink között van, úgy a bérlők és munkások fáradtsága tízszeres összeget kell hogy nekünk behozzon.

3. *Sebet Juda – Amsterdam.* A kézműves osztályt – a polgárságnak Izrael útjában álló ezen álló erejét – (miként a földbirtok a nemességnek az ereje), tönkre kell tenni. Az iparosnak nem szabad egyébként lennie, mint munkásnak. A legjobb eszköz erre a feltétlen iparszabadság; a gyáros foglalja el a helyét a mesterembernek, mert a gyárosnak magának nem kell dolgoznia, hanem csak spekulálnia, s ilykép Izrael fiai a munka minden ágára ráadhatják magukat. A mesterembereknek gyári munkásokká való átváltoztatásával egyúttal uraljuk a tömegeket politikai célokra. A ki ennek a rendszernek ellene szegül, azt a verseny által kell tönkre tenni. A közönség egy gondolatnélküli háládatlan tömeg, a mesterembert e harcban cserben hagyja, ha a gyárosnál az árut valamivel olcsóbban kaphatja meg.

4. *Sebet Levy Áron – Worms.* Izraelnek természetes ellensége a keresztény egyház, azért ezt alá kell ásni, – szakadásai megkönnyítik ezt. Azért folytonos háború a sajtóban a keresztény papság ellen és annak kigúnyolása! Az egyház főoszlopa az iskola. A keresztény iskolára tehát befolyást kell nyernünk; azért legelőször is elválasztása az iskolának az egyháztól, s felekezet nélküli iskolák. Akkor zsidók lehetnek tanítók minden iskolában, a keresztény nevelés a családra szorítkozik, s mivel a tömegnek nincs erre ideje, nemsokára egészen meg is fog szűnni. Agitáció az egyház és iskolák külön vagyona ellen, – az egyházi és iskolai vagyonnak átszállása az államra, tehát előbb-utóbb Izrael kezeibe.

5. *Sebet Izakhár – Berlin.* A testvérek működjenek a fegyveres erő megszüntetésére; a durva fegyveres szolgálat nem Izrael fiainak való, – nem mindenki egy Gideon! A hadseregek a trónnak a támaszai és a szűkkeblű hazafiságnak az iskolái. Nem a kardnak, hanem e szellemnek és a pénznek kell uralkodnia; azért minden alkalommal lerántása és gyanúsítása a katonaságnak a nép előtt, meghasonlás előidézése kettejük között. Zsoldosok elégségesek arra, hogy a rendőrségi teendőket végezzék s a birtokosokat a birtoktalanok ellen megvédjék.

6. *Sebet Zebulon – Lissabon.* Népünk alapjában conservatív, a régien, a szilárdon csüngő. De előnyünk most a liberalismushoz való szoros csatlakozást követeli, ez úton mi vezetvén azon mozgalmakat, melyek a világot megrázkódtatják. Tagadhatlan, hogy korunk uralkodó jellemvonása a reform utáni törekvés, de ennek alapeszméje az anyagi állapotnak a reformja, illetőleg a szűkölködő osztályok anyagi helyzetének a reformja, ebez azonban a vagyonos osztályoknak kellene áldozatokat hozniok – első sorban pedig a tőkének. A tőke pedig Izrael kezeiben van; ezért ennek feladata külsőleg résztvenni a mozgalomban, hogy a mozgalom a társadalmi reformokról átterelthessék a politikai térre.

A néptömeg mint ilyen, vak és ostoba, s vezetetni engedi magát a lármázóktól. Ki lármáz pedig hangosabban és vidámabban, mint Izrael! Ezért a mi népünk emberei mindig előljártak a szószeiken, az újságokban és a keresztények egyleteiben! Minél több az egylet és a gyűlés, annál nagyobb az elégedetlenség és a munkához való kedvetlenség. Ebből szükségyszerűleg folyik a nép elszegényedése, tehát szolgaságba jutása azok irányában, a kiké a pénz, s a kik mi vagyunk. Ezenkívül nekünk minden mozgalom pénzt hoz be, mert sok embert tönkre tesz, szaporítja az adósságokat, megingatja a trónok biztonságát, növeli hatalmunkat s befolyásunkat. Azért folytonos nyugtalanságot kell előidézni. Minden forradalom kamatot hoz tőkénknek, és közelebb visz bennünket a célhoz.

7. *Sebei Dau – Konstantinápoly.* Minden kereskedelemnek, a melynél a spekuláció és a kereset van, a mi kezünkben kell lennie. Ez nekünk velünk született jogunk! Mindenek előtt kezünkben kell lennie a szeszszel, olajjal, gyapjúval és gabonával való kereskedésnek. Akkor aztán a kezünkben van a földművelés, az ország. Mi csináljuk mindenütt a mindennapi kenyeret. Ha elégedetlenség és ínség áll be, ennek az oka könnyen a kormányra hárítható. Az apró szatócskodás, a mely mellett sok a vesződéses kevés a nyereség, a keresztények kezében maradhat. Ezek aztán lecsigázhatják mellette magukat, miként a kiválasztott nép sok száz éven át legyötörte magát,

8. *Sebet Naftali – Prága.* Minden állami hivatalnak nyitva kell állani előttünk! Ha egyszer ez elv keresztül van vive, az álnokság és szivósság a zsidó versenytársnak nemsokára megszerzi azon hivatalokat, a melyek valóban befolyással járnak, mert csak olyan hivatalokról van szó, a melyek méltóságot, hatalmat és előnyt nyújtanak; ellenben azokat, a melyek munkát és ismereteket igényelnek, tartásuk meg a keresztények; ezért az izraelita megveti az alsóbbrendű állásokat. Az igazságszolgáltatás reánk nézve elsőrangú fontossággal bír; az ügyvédség egy nagy lépés előre. Ez népünk ravaszságának és szivósságának teljesen megfelel, s bepillantást és befolyást enged elleneink viszonyaiba. S miért nem lehetne a zsidó kultuszminiszter is, ha egyszer a zsidók már pénz-

ügyminiszterek is voltak nem egy országban? Embereinknek az állam törvényhozói közé kell jutniok! A gójjnak Izrael fiai elleni kivételes rendszabályai mindenütt eltöröndök, mi pedig atyáink törvényeit megőrizzük. Nincs szükségünk törvényekre védelmünkre, hanem rajta kell lennünk olyan törvényeket hozni, a melyek hasznot hoznak nekünk. Egy enyhe csódtörvény, mely a humanitás nevében hozandó, valódi aranybánya a kezünkben. Mindenekelőtt azon kell lennünk, hogy az uzsora-törvények minden országban eltöröltessenek azon jelszó alatt, hogy: ez által a pénz olcsóbbá lesz. A pénz olyan áru, mint bármely más, s a törvény kell hogy nekünk jogot adjon arra, hogy annak árát emeljük a szerint, a mint előnyünk igényli

9. *Sebet Benjámin – Toledo.* Mit adjak én még azokhoz a tanácsokhoz, a melyeket bölcs emberek osztogattak? Izraelnek bírnia kell dicsőséggel és méltósággal is! Ezért be kell férköznie minden egyletnek az élére, a hol a tisztesség van és nincs veszedelem, s reá kell vetnie magát a tudomány és művészet azon ágaira, a melyek népünk jellemének leginkább megfelelnek. Mi nagy színészek, nagy bölcsészek és nagy zeneszerzők lehetünk, mert mindezen állásoknál megtalálja a spekuláció a maga terét. A művészetben az „unsere Leut” gondoskodni fognak a helyeslő nyilatkozatokról és a tömjénezésről. A tudományban az orvostudományra és a bölcsészetre kell adnunk magunkat. Ezek az elméletnek és a spekulációnak a legtágabb tért nyitják. Az orvos behatol a család titkaiba és kezében tartja az életet.

10. *Sebet Azer – London.* Követelnünk kell a házasság szabadságát zsidók és keresztények között. Izrael e mellett csak profitíroz, habár vérét be is piszkítja! Fiainknak és lányainknak a keresztények előkelő és hatalmas családaiába bele kell házasodniok. Mi a pénzt adjuk s helyette befolyást nyerünk. A keresztény rokonságnak nincs befolyása reánk, de nekünk viszont van reája. Ez az egyik, a másik pedig az, hogy tiszteljük a zsidó nőt és tiltott kéjlegést inkább a gójok nőszemélyein üzzünk. A pénz mi nálunk van, pénzért pedig még az erény is eladó. Zsidó a maga népének leányát sohase tegye chorte-vá; ha vétkezni akar a hatodik parancsolat ellen, van erre elég keresztény leány. Miért lennének foglalkoztatva a csinos gójleányok a ruhakészítő termekben? Azok, akik kéjvágyunknak magukat oda nem adják, nem kapnak munkát s így kenyeret! Fialat embereinknek is kell élvezetet engednünk! Menjetek a nagy városokba és látni fogjátok, hogy ők valóban nem várták be e tekintetben a ti bölcs tanácsaitokat. Csináljatok a keresztények házasságából szentség helyett szerződést, s asszonyaik és leányaik még később eszközök lesznek a mi kezünkben.

11. *Sebet Manasses, – Budapest.* Ha a pénz a föld első hatalmasága, úgy a sajtó a második. Mik az itt adott vélemények és tanácsok az ő segítségével nélkül! Csak ha a sajtó a kezünkben van, jutunk a célhoz! Népünknek uralnia kell a napisajtót; mi ügyesek s ravaszok vagyunk, aztán a pénz is a mienk, a melyet céljainkra felhasználni tudunk. Bírnunk kell a nagy politikai lapokat, melyek a közvéleményt csinálják, a kritikát, az utcai irodalmat, a távsürgönyöket, a színpadot. Lépésről lépésre szorítjuk ki ezekből a keresztényeket, s akkor diktálhatjuk a világnak, mit higgyen, mit becsüljön nagyra és mit kárhoztasson. Száz alakban kürtöljük a világnak Izrael jajveszékését és a reá súlyosodó elnyo-

matás fölötti panaszokat Mert, míg minden egyes ellenünk van, addig a tömeg a maga butaságában mindig mellettünk lesz. A sajtóval kezünkben elcsavarhatjuk az igazságot igazságtalanságra, a gyalázatot becsületre s viszont. Megrázkódtathatjuk a trónokat és szétbonthatjuk a családokat. Alááshatjuk a hitet minden iránt, a mit ellenségeink eddig tiszteletben tartottak. Tönkre tehetjük a hitelt és felizgathatjuk a szenvedélyeket. Háborút és békét csinálhatunk, dicsőséget vagy gyalázatot osztogathatunk. A tehetséget felemelhetjük vagy leheczzelhetjük, üldözhetjük vagy agyon hallgathatjuk. A kié a sajtó, azé a népnek a füle. Ha Izrael kezében a pénz és a sajtó, kérdezheti: mely napon tegyük fel az atarach-ot (koronát), a mely bennünket megillet, s lépünk fel az Ígéret chisse-jére (trónjára), a suhogtatjuk meg a hatalom sebet-jét (kormány-palcáját) a föld népei fölött!

12. *Levita.* A tizenkét selatinak Rose-Bothe-Aboth-jai bölcs és nyomos szavakat mondtak. Ezek lesznek a jövő korszak oszlopai, ha a fáradhatlannak gyermeke ezeket emlékezetébe vési, s magvát elhinti Izrael népe között, hogy keletről nyugatra, délről északra hatalmas fává nőjön. Azok legyenek a kard, a melylyel Izrael megveri ellenségeit, Jákob magvának össze kell tartania a szerencsében, a gazdagságban, a hatalomban, amint összetartott a szerencsétlenségben és a veszélyben. Mindegyik kell hogy segítsen a másíknak. Aki valahova az egyik lábát betette, utánna kell húzni a másíkat, vagyis testvérét. Ha valamelyikük a gójok törvényeivel összeütközésbe jön, a testvéreknek őt ki kell segíteniök, föltéve, hogy bókében él népünk törvényével. A ki tíz évig ült a fegyházban, még mindig gazdag emberré lehet, aki előtt meg kell hajolnók a gójok hercegeinek és grófjainak, csak el ne hagyják őt az „unsere Leut.” Ha külön mindegyikük ellenünk van, együttesen mind mellettünk vannak. Az Úr keze negyven év után kivezetett bennünket a pusztából az uralkodásra Kánaán földjén, s vezetni fog bennünket 45X40 év után a nyomorbani vándorlásunkból az uralomra oly országok fölött, melyek 45-ször nagyobbak, mint Kánaán. Ha Izrael követi a tanácsot, a melyet határozott a Kabala sanhedrin e, unokáink, ha száz év múlva e helyre jönnek, szövetségünk alapítójának a sírjához, hirdethetik neki, hogy ők a világ valódi fejedelmei, s az Izrael népének tett ígéret, a mely szerint az uralom a többi népek mint szolgálí fölött az övé lesz, beteljesedett.

Újítsátok meg eskütoket, Izrael fiai, és menjetek szét a szélrózsa minden irányában!

A Rothschildok és az ő vagyonuk.

– A közlemény vége. –

Ezzel azonban Rothschild még nem elégedett meg: ő „profitot” akart. Aztán meg a Baubank neki még néhány millióval tartozott is. Részint tehát azért, hogy „geniális” vállalatából busás profitot húzzon, részint pedig azért, hogy néhány milliónyi veszteségét helyreüsse, kihirdette, hogy minden részvényre pótlólag 40 firt fizetendő be. A közönség a nagy reklámmal híresztelt becslésnek hitt és valóban be is fizette részvényenkint a 40 forintot, hogy – hiedelme szerint – ezáltal biztoítsa a többi 110 forintot is.

Szegény özvegy asszonyok, anyák, gyermekeikkel karjaikon, éhező nyugdíjasok és más kisebb tőkeépítők tódultak a Baubank pénztárához, hogy vagyonuk utolsó maradványát, sőt tán éppen kölcsönvett pénzüket, odavigyék, és részvényenkint 40 frotot fizessenek be.

A „börzén a Baubank-részvényekre óriási hausse fejlődött ki, mindenki csak „Baubank”-ot vásárolt, és Rothschild főügynöke kezeit dörzsölte a mozgalom fölött. Hanem nemsokára a börzén rossz szagot kezdtek érezni. Az Escomptebank, a Kreditanstalt sat. sat. „Baubank”-ot kosztba nem fogadtak el, s ezzel kitört a Baubank-krach. A szenvedett veszteség miatt nem kevesebb mint 21 Baubank-részvényes lett öngyilkossá; Rothschild pedig a Práterban sétalovaglásokot csinált.

Ugyan mit gondolhatott a zsidó báró úr, midőn ugyanazon a séntányon lovagolt át, a melynek fain kettő éppen ott lógott az ő áldozatai közül?

Az emberek az általános osztrák Baugesellschaft részvényein azon időben több mint 20 milliót vesztek.

S most áttérek egyik legnevezetesebbikére Rothschild pénzügyi műveleteinek, t. i. a Déli vasút ügyére.

A Déli-vaspályát az állam építette, és 1856-ban rendkívül nagy privilégiumok adása mellett eladta azt egy konzorciumnak. Ez a konzorcium a vasúthálózatot a legliberálisabb módon fejlesztette. De nagyon csalódnék a ki azt hinné, hogy a vasúthálózat kiterjesztését valami egyszerű közlekedési eszköz létesítése céljából eszközölték volna. A konzorciumbeli urak inkább arra ügyeltek, hogy az állandóan kultivált építési tevékenység ürügyül szolgáljon nekik nyílt építési számla folytonos vitelére, a mi lehetővé tette a leghihetlenebb börzeszedelgés üzését, valamint azt, hogy a legkétségbeesettebb természetű „elszámolásokat” csinálhassák.

Ezen eljárásnak, valamint a hivatott közegek részéről tanúsított, érthetetlenül laza ellenőrködésnek tulajdonítható, hogy a Déli-vasút egész 1875-ig lassankint következő tőkeösszegekkel lett megterhelve:

Részvénytőke	375 millió frank.
Éhez járult	1820 „ prioritás,
	125 „ „ további kötvények,
és csak	135 „ bon (!)

1875-ben tehát a Déli-vasút összes terhe 2455 millió frankra emelkedett.

Nem szükséges valami nagy fmáncztudomány annak a megértésére, hogy a Déli-vasút, daczára rendkívül magas tarifáinak és roppant forgalmának, ilyen megterhelés mellett miért mutathatott fel aránylag csak csekély bevételt.

A konzorcium tagjaira nézve, mint már mondánk, a Déli-vasút börzespekuláció tárgyául szolgált.

A tényleges bevételeknek megfelelő összegeknek a szelvényekre való kifizetése a börzespekulánsokra nézve fölötte veszélyes kimenetelű lehetett volna, mert ez esetben a részvények árfolyama lehanyatlott volna.

Ez okból olyan összegeket kellett kifizetni, melyek a Déli-vasúti részvényeknek teljesen indokolatlan árfolyamot csináltak, és így egymásután 14 ft 80 kr., 13 ft 46 kr., 16 ft 80 kr., 17 ft, 16 ft, 16 ft, 15 ft, 15 ft, 13 ft 20 kr. és 10 frot fizettek évenkint.

Mivel azonban a Déli-vasút jövedelme nem volt elégséges arra, hogy ilyen nagy kamatokat fizethessenek, adósságokat csináltak, és az ezen utón előteremtett összegekkel fizették ki a szelvényeket.

Említeni is felesleges, hogy mindezen adósságokat Rothschildnál csinálták, s hogy itt a legszemtelenebb börze-operációk inszczenáltattak.

Végül aztán arra jutott a dolog, hogy a Déli-vasút többé semmiféle szelvényt sem fizetett ki. Rothschild a legekleatásabban bebizonyította a Déli-vasút feletti „patronátusát”, a Déli-vaspályát tényleg birtokába vette, s tehetete vele, a mi neki tetszett, s teheti most is.

Az a harmadfél milliárd frank, a melylyel a Déli-vasút megterhelve van, majdnem fele részben Rothschildot illeti; azt meg ki sem lehet számítani, hogy Rothschild húsz éven át, a Déli-vasút részvényei árfolyamaink *ő maga által előidézett hullámzása, következtében börzei úton mennyit nyert?*

Az ember azt hinné, hogy olyanok, a kik ily óriási vagyont tudnak szerezni maguknak, legalább magántermészetű szükségleteiket kifizetik. Rothschildnál azonban nem ez az eset. Ugyanis az ember, a ki a Déli-vasúton száz milliót nyert, egy ízben szükségét érezte annak, hogy a déli vasúti contremine-operációk után egy kicsit „üdülni” Svájcba utazzék.

Hanem persze az odáig szóló menetjegy árát meg kellett volna fizetnie Ekkor jut eszébe, hogy neki mint a Déli-vasút igazgató-tanácsosának joga van a nemzetközi vasúthálózatokon ingyen menetjegyre. És magának ki is állítottatott ilyet.

Rothschild báró úr ingyen utazik. Oh bámulatos század!”

A „Függetlenség” folyó hó 1-seji számában közzététetett a következő

N y i l a t k o z a t .

Az „Egyetértés” mai számában az antiszemita kör hét tagja, köztük *Szalay Károly* úr, egy, folyó évi május 22-ről kelt nyilatkozatot tett *közzé*. E nyilatkozat azt bizonyítgatja, hogy a körből f. évi ápril 10-én történt kilépésem „indoka alaptalan” volt, mert – a nyilatkozat szerint – az napon a „Magyar Lap” további folytatása csak „két hétre kontemplátatott.”

A nyilatkozó urak tévednek, vagy rosszul emlékeznek; mert az ápril 10-iki konferencián, a midőn Ónody Géza úr a „Magyar Lap” kiadói tisztét letette, és *Szalay Károly* úr magát önhatalmúlag a lap tényleges kiadójává s így a laptulajdonos klub-tagok vagyona és hitele fölött rendelkező személylyé felvetette, egyáltalán nem kontemplátatott a „Magyar Lap” vitele csupán további két hétre; s ha pár nap múlva *Szalay Károly* úr is tanácsosnak látta a lap további vitelét csakis további két hétre „kontemplálni”, azt épen az én kilépésem folytán előállt új helyzetnek köszönhetik a nyilatkozó urak is.

A nyilatkozó urak szükségesnek tartják kijelenteni, hogy ők „hívek maradnak ama zászlóhoz, a melyhez szegődtek.” E kijelentésüknek, a legutóbbi napok különféle hirei után, én örülök legjob-

ban; mert hisz ez által azt is kijelentik, hogy hívek maradnak ahhoz a zászlóhoz, a melyet én ezelőtt tíz évvel kitűztem s 7 éven át a parlamentben egymagam lobogtattam anélkül, hogy a nyilatkozó urak bármelyikétől is tanácsot kértem volna, a mit természetesen nem is tehettem volna, mert hisz az időben még egyikük se volt antiszemita, sőt némelyiküket amaz első 7 év alatt a zsidók táborában láttam ellenem nyíltan küzdeni.

S azért most se kérek a nyilatkozó uraktól tanácsot. Haladok ezután is a magam útján, önállólag, függetlenül, támaszkodva elvbárátaim támogatására, de támaszkodva tíz évi bőséges tapasztalataimra is, a melyekhez a legutóbbi hónapok szolgáltatták a legbőségesebb és a legtanulságosabb adalékokat.

A nyilatkozó uraknak sok szerencsét kívánok *Szalay Károly* úr pártvezérsége alatt, s ennek kapcsán kívánom azt is nekik, hogy ellenségeiket ne az antiszemitákban, hanem mindig csak a zsidókban és a zsidóbarátokban keressék és találják fel. S e czélt el is fogják érni, ha az én indítványom folytán megalakított s az én eszméim alapján szervezett antiszemita pártkörben, a melyből én épen az antiszemitizmus ügyének érdekében kényszerültem kilépni, *antiszemita* politika lesz követve „mester”-ük és „pártvezér”-ük *Szalay Károly* úr által.

Budapest, május 31-én.

Istóczy Győző.

Elmélkedések.

Ha a zsidók történelmét fel egész az ó-korig vizsgáljuk, kétségtelen tényként tűnik fel, hogy ők se azon időben, se ma nem emelhetnek igényt arra, hogy a szó tulajdonképi és nemesebb értelmében vett kereskedő népnek tartassanak, mert az ő tulajdonképeni terük schacherozás, az uzsora, s a közvetítő kereskedelem. Az a nemes büszkeség, a mely által azon nemzetek kitűnnek, a melyek az uralkodáshoz hozzá vannak szokva, teljesen hiányzik, a zsidóknál; ők ősidőktől fogva mindig csak mint túrt egyének kapaszkodtak bele a többi népekbe. A tulajdonképi törzsökös zsidók, a makkabaeusok vakbuzgó hívei, majdnem valamennyien megsemmisültek a Vespazián, Traján és Hadrián császárok elleni fellázadások alkalmával. A mi mai zsidaink csak a 25 évszázad óta az egész világon elszórt izraelita alkuszoknak és schacherozóknak az ivadékai.

A keresztényeket vagy a középkort felelőssé tenni akarni tehát azért, hogy a mai zsidók is nem a becsületes munkával, hanem – kevés kivétellel – mindig csak a schacherozással foglalkoznak, egyenesen egy elzsidósodott történelemhamisítás; mert korábban se kellett őket, szintűgy mint most sem, a kézművességtől visszatartani, mert erre sohasem tanúsítottak ösztönt. A földbirtokszerzés is csak azért volt nekik megtiltva, mert ezt nem hivatásszerű foglalkozásnak tekintették, vagyis mert kenyérüket nem a föld becsületes megmunkálása által keresni, hanem mert a földbirtokszerzés által a nemzetet, a melyhez mint élősdiek hozzátapadtak, rabszolgáikká tenni és kiuzsoráskodni akarták. Azért ez a tilalom csak az önvédelem ténye volt.

A történelem azonban úgy látszik csak azért létezik, hogy abból semmit se tanuljanak, legalább a zsidók és elzsidósodott híveik nem. Miért nem gondolkodnak a fölött, miért lőnek a zsidók több ízben a leghevesebben üldözve a római birodalomban, daczára annak, hogy a rómaiak, a kikkél minden vallás képviselve volt, igen kevésbé törődtek idegen vallásokkal?

Csak a zsidó schacherozási, uzorás és trafikáló szellem oka a zsidók iránti kíméletlen bánásmódnak. Már Caesar korában hírhedtek voltak mint főlármázók az utczai gyülekezetek alkalmával, s noha gyakrabban kiutasítva lettek, – újra meg újra visszajöttek. Rágalmazásokkal örömezt gyanúba keverték a keresztényeket, hogy a saját rász magaviseletük által okozott gyűlöletet önmagukról elhárítsák.

A középkorban a zsidók gyakran találtak a fejedelmek és pápák támogatására, sőt több olasz város nekik szabad menhelyet nyújtott. Ennek daczára azonban javíthatlanok maradtak. Noha Rómában minden kigondolható megaláztatást szenvedtek, inkább bűzhödt ghettojukban maradtak – a mely rakhelye volt az ócska portékáknak, mérgeknek, szereleinitaloknak, búvhelye a tolvajoknak és orgazdáknak, spelunkái a legrovasabb, leglelkiismeretlenebb és legembertelenebb zsidóknak, – a helyett, hogy inkább a barátságos Florenczbe mentek volna lakni.

Hogy a keresztes-hadjáratok korában a kultúrnépek parazitái, a zsidók, vallásuk miatt lettek volna üldöztetve, az csak ráfogás; mert ellenkezőleg hitelt érdemlő chronisták bizonyítják, hogy ők csak elkövetett gonoszságaik, uzoráskodásuk, schacherozásuk s lopott dolgok titkos eladásai miatt lőnek elkergetve, és tömeges leölésük is ebben találja magyarázatát.

Maga az a vád, hogy keresztény gyermekeket öltek meg, vagy rabszolgaként eladtak, sem hihetetlen a napjainkban előfordult tiszta-eszlári, lutzai, skurczi stb. esetek világlításánál, s ha azt is meggondoljuk, hogy beigazolt módon újabb időben zsidók mily leírhatlan módon bántalmazták oly leányaikat, a kik keresztényeket szerettek. A zsidó népre nézve egyébiránt az a tétel könnyen beigazolható, hogy erkölcsi tulajdonságok nemzedékről-nemzedékre annál biztosabban átöröklődnek, minél mélyebben fészkelnek a szervezetben. Nem szokva testileg, szellemileg és erkölcsileg üdítő munkához, fizikailag degenerálódtak, és szellemük egy bizonyos határozott, egyoldalú irányba szorítottatott, a mely irány hamisítatlanul évszázadokon át átöröklődött.

Innen eredhet az is, hogy rendkívül ritkán találhatók egyetemes fel fogást és hazafiúi odaadást tanúsító, nemes jellemmel bíró zsidók; s hogy majdnem sohase találkozik oly zsidó, aki fajának áthághatlan sán czain keresztülvetve magát, az általános igazság és emberszeretetre fel emelkedni tudna.

Bármibe kapjanak is bele, a zsidóknak soha sincs gondjuk arra, hogy hasznos értékeket teremtsenek, legyenek ezek akár szellemi, akár anyagi természetűek. Amit ők üznek, kizárólag a nyereség végett történik. Sok szorgalmat fordítanak „kundschaft”-juk gyöngeségeinek tanulmányozására, vagy, amint tudományos, vagy művészeti foglalkozást gyakorolnak, közönségük ízlésirányára. Öntudatosan tudják ők a gyengeségeket, szenvedélyeket, bűnöket, előítéleteket a maguk gazdagodása céljára szítani ős támogatni. Az iparban és a technikában semmit se bírnak fel-

mutatni. A természettudományokban, a melyekre a legutóbbi időben rendkívül sok zsidó adta magát, az ő szolgáltatásaik, egy pár nevet kivéve, jelentéktelenek. Az irodalomban, művészetben, a zenében, a festészetben az újkori zsidóság hatásvadászatot, frivolitást és charlatanizmust kísérelt meg behozni. Sensatiót és pénzt csinálnak, ez az egész! Hogy híresekké legyenek, nem fáradtságos munkát és tanulmányt folytatnak, hanem arra a célra az általuk uralt és a szolgálalkúségig jellemetlen zsidóbarát firkaáshadat dolgoztatják szünet nélkül

A zsidó politikusok, orvosok és jogtudósok szolgáltatásai fölött csak azt mondhatjuk, hogy ezek által úgy a tudomány, mint a sajtó, a bíróságok és a parlamentek tekintélye tetemesen szenvedett. A sophistaság és farizeusság úszik a felszínen, s az ajságok mesterséges dicsőségét és hírnevét kürtölik minden csodadoktornak, vagy pizskos betegségek gyógyításával foglalkozó orvosnak, valamint erkölcstelen természetü válalalatoknak. Hiába lapozzuk át a jelentékeny költők, művészek, feltalálók, technikusok, írók s tudományos férfiak lajstromát, nevezetes zsidónevek után kutatva. Ilyen csak igen kevés van. Spinoza Baruchot, legjelentékenyebb szellemüket, méreggel és törrel üldözték, és a zsinagóga átkával sújtották. A Rothschild-családról csak azt tudjuk, hogy a megtestesült pénzes-zsák képét mutatja.

Az ezredéves gyakorlat a zsidókban egy sajátszerű individualizmust, az árutak és hátsó ajtóké, nevelte nagygyá; ők nem tudnak a becsületesség nyílt útján járni, hogy életcéljukat, embertársaik kizsákmányolását elérhessék. Az őket vendégkép befogadók között nem mint ezek alkatelemét képező tagok élnek, s nem azon szándékból, hogy ezekkel összeolvadjanak, résztvegyenek a benszülöttek örömeiben és szenvedésében, hanem úgy vannak, mintha üzleti utazásban lennének. Bátorságos hazaszeretet, hűség a vendégszeretet iránt szintoly kevéssé zsidó jellemtulajdon, mint izomszegény, gyakran ferde alkatú testük nem alkalmas, strapáciákat elviselni; azért a katonai illetőleg hadi szolgálat reájuk nézve némileg nyomasztóbb, már csak azért is. mert amellet ritkán lehet profitot csinálni Ezenkívül pedig hiányzik a zsidóknál az az erkölcsi ösztön, a mely képesíthetné őket, javaik legjobbját, éltüket a hazáért, a mi nekik nincsen, kockára tenni.

Riehl művelődéstörténész ezt írja: „A zsidó gyakran végtelen sok fáradságot vesz magának egy fölöttébb nyomorúságos nyereség kedvéért; éleseszsűséget, kitartást, akaraterőt oly mértékben alkalmaz, a minőt a legjutalmazóbb *becsületes* munkára soha még távolról sem fordíthatna; a legserényebb fejtöréssel kohol oly fufangokat, a minőkön minden becsületes embernek megáll az esze; sokat ad foglalkozásának külső, látszólagos becsületére, sőt konyít valamit a munka költészetéhez is s örül ravasz csínyjei humorának. Csak egy kicsike dolog hiányzik nála abból, hogy valódi munkás legyen: az erkölcsi indok és cél, s ezzel a csekélységgel hiányzik nála minden.”

Maguk között a zsidók gyakran összeférhetlenek és veszekedők; ha azonban arról van szó, hogy felebarátaik rovására valamely előnyt csíphessenek el, valamennyien egyek. Bomlasztó szellemüket minden viszonyokba beviszik, üzleti praktikáik magukkal hozzák azt, hogy egyik embert a másik ellen felhasználják, hogy egyiket az érdekebe belevonva, a másikat annál jobban nyírthassák Ezen, a zsidók véérébe átment gya-

korlatokat átviszik a tudomány, az irodalom és a politika terére. Szeretik és ápolják a paradoxont, a sophismákat, dialektikát és a maró kritikát, a mely minden zsidóellenes dolgot elití, mindent eláraszt élceivel, frázisaival s mindenhez hozzányúl, a mi a nép előtt szent és tisztetreméltó. A politikában különösen a jellemtelenséget növelik nagygyá. Noha egy pillanatot se engednek ellillanni, a melyben szentelen módon érdemeiket emlékezetbe ne hozzák, a kormányt mégis mindaddig támogatják, a míg remélhetik, hogy szerepet játszhatnak, s ezáltal titokban érdekeiket előmozdíthatják. A zsidók azonban mindjárt a leghatalmasabb ellenzéket képezik, mihelyt a kormány a nemzeti érdeket veszi célba, vagy egy népszerű gazdasági politikát kezd üzni.

Azelőtt az emberek abban a tévhitben éltek, hogy nemzetgazdasági előny az, ha a zsidókat az országba édesgetik; mert azt hitték, hogy sok pénzt hoznak be. A tapasztalás azonban megtanított bennünket arra, hogy nemzetgazdasági szempontból a zsidók a legártalmasabb egyének, mert a maguk és a mások tőkéjét nem a termelés és a termelő erők emelésére fordítják, hanem csak arra használják, hogy a legkapzsibb módon ezeket a végletekig kizsákmányolják; mert a zsidó tevékenység mindig az ellentéte a termelésnek.

Ő, a zsidó, egész életében mindig csak a profitnak szűk látkörében mozog, s egyedüli eszménye a millió. Az államot és az állami közegeket csak akkor respektálja, ha ezek eszközökül szolgálhatnak a célra; vonatkozásait hozzájuk ez eszmében formulázza: szabadkereskedelem, hadsereg szállítói schacherozás és a végrehajtó.

A törvények csak azért vannak reá nézve, hogy ravaszágát, azok hátsó ajtóit felkutatni s azokon keresztülbújni, élesítsék; mindig és mindenütt, azok ügyes kihasználása mellett, ki tud bújni kötelezettségei alól; ellenben bökkenőket tud találni rajtuk, a melyeken áldozatainak fenn kell akadniok, mihelyt a csontokig való kiszivattyúzásnak ellenállának, a mikor is könyörület, tekintetek és enyheség előtte idegen, érthetetlen fogalmak. Szemet szemért, fogat fogért az ő kedvencz elve, a melyet örömet alkalmas, mihelyt gyávasága nem akadályozza őt a „csöndes” rablógyilkosságot végrehajtani.

A zsidók korlátlan kapzsisége pedig ismét a felozlás csiráját hordja magában és az áldozatok boszúját szüli. Az a gazdagság, a mely egyoldalulag ezen faj által, ezen állam által az államban, elrabolatik, és a népesség elszegényedését maga után vonja, természetellenes szerzemény, a melyen átok fekszik. Épen a gazdagságnak ezen növekvése az egyik oldalon élesíti az ellentéteket szegény és gazdag között a túrheteretlenségig, bénítja meg teljesen a nemzet erejét, lazítja meg a becsületesen munka által küzdő ember erkölcsi öntudatát, és semmisíti meg az ország fiainak hazaszeretetét. Oly ország, a melyben valamely fajnak az egyéni kapzsisége a kormány részéről a szükséges korlátozásban nem részesül, utóvégre tapasztalni fogja, hogy mindaz az óriási gazdagság, a mely egyoldalulag uzsora és közvetítő kereskedelem által felhalmozottat, csak arra szolgált, hogy a nemzet legszentebb javai elschacheroztassanak, a termelő erők megrontassanak, s a nép jólétének a megrablásával a hazafiség, a jogérzet és a polgári szabadságérzet kihaljjon. A világ minden kince nem lenne elegendő a nemzetnek fizikai, szellemi és erkölcsi erővesztését pótolni, a mely emellett veszendőbe megy.

(Vége a jövő füzetben.)